

BOJ V ODTRŽENÍ OD HLAVNÍCH SIL

Pozemní vojska mohou vést operace s použitím i bez použití jaderných zbraní. Operace se budou vyznačovat rozsáhlým použitím manévru, nesouvislou frontou, vedením na směrech a současně v různé hloubce. Budou charakteristické velkou intenzitou, rychlým spádem a různými způsoby činnosti. Typické budou rychlé přechody od jednoho způsobu boje k druhému a náhlé změny situace. Zvláště v operaci s použitím jaderných zbraní budou působit vojska na bojišti v rozptýlených sestavách a na široké frontě a povedou údery silnými uskupeními na zvolených směrech.

V těchto operacích nebude zvláštností samostatná činnost tankových i mostotřeleckých vojsk v odtržení od hlavních sil.

Maršál Sovětského svazu G. K. ŽUKOV v knize „Vzpomínky a úvahy“ (Nakl. Svoboda 1971) uvádí nejeden příklad o činnosti vojsk za podobných podmínek. Píše: „... Za pomoci vojsk skupiny Rokossovského, jež se skládala i z tankových jednotek, se většině jednotek 16. a 20. armády podařilo probít z obklíčení na jih od Jarceva a dostat se na východní břeh Dněpru, kde se spojila s **hlavními silami fronty** a přešla do obrany.“ Při popisu bitvy u Vjazmy v únoru 1942 uvádí: „Bělovův jezdecký sbor, který byl zasazen do boje na vjazemském směru, pronikl do prostoru Vjazmy a spojil se tam s Jefremovovými vojsky, ale sám ztratil týlové cesty. ... Následkem toho jsme museli celé toto uskupení našich vojsk ponechat v týlu nepříteli v zalesněném prostoru na jihozápad od Vjazmy, kde měly svou základnu nespočetné partyzánské oddíly... Na žádost Bělova a Jefremova velení fronty dovolilo vyvést vojska, aby se spojila s **našimi hlavními silami**“ (str. 341, 342 tamtéž). Další situaci popisuje v boji o Dněpr: „Stepní front po dobytí Poltavy se 23. září blížil svými předsunutými jednotkami levokřídelního uskupení k Dněpru. Mechanizované jednotky 3. gardové tankové armády a část 40. a 47. armády vytvořily na Dněpru v prostoru Velikého Bukrinu předmostí. Musely je však rychle rozšířit, aby zajistily **zasazení hlav-**

ního uskupení voroněžského frontu, které by obešlo Kyjev z jihu a jihozápadu“ (str. 465 tamtéž).

Jak charakterizovat boj v odtržení od hlavních sil?

V útočné operaci to může být situace, kdy v důsledku rozhodného útoku některé prvosledové divize a jejího hlubokého proniknutí do nepřátelského týlu dochází k činnosti na samostatném směru. Divize (pluk) se „vyděluje“ touto samostatnou činností z hlavních sil operační sestavy armády, které se v důsledku odporu nepřítele opoždují. Vojska bojují bez sousedů s přetnutými týlovými cestami. Na bocích nebo v týlu postupujících vojsk zůstanou bránící se a nebo odcházející útvary nepřítele.

Typické situace jsou při pronásledování nepřítele.

K situacím podobného charakteru může dojít i v obranné operaci, při boji v obklíčení a nebo při odchodu vojsk.

Podmínky se mohou vytvořit na taktickém i operačním stupni, v taktické i operační hloubce nepřátelské obrany.

Zvláštností bude, že některé jednotky (např. předsunuté odřady) plní úkol za daných podmínek na základě rozhodnutí velitele a jiné jednotky (svazy, svazky, útvary) budou plnit úkol v důsledku vývoje operační (bojové) situace, např. boj divize v obklíčení v důsledku předchozího protiúderu nepřítele apod.

Vojska budou mít většinou operační součinnost. Nemusí mít ale palebnou a taktickou součinnost např. v útočné operaci s vojsky, která útočí čelně, se sousedy i prostředky nadřízeného velitele.

Boj v odtržení od hlavních sil povedeme např. v útočné operaci především na směru hlavního úderu. Klasickým případem bude boj předsunutých odřadů od prvosledových divizí, které budou zabezpečovat zasazení hlavních sil (při útoku z chodu, přechodu vodního toku, ve střetném boji, v boji v operační hloubce apod.) nebo boj svazu (svazku) na samostatném směru.

Možné příklady uvádím na schématech č. 1 až 3.

Vojska budou vystavena soustředěné činnosti nepřítele, který bude mnohdy v několikanásobné převaze. Bude mít eminentní zájem na likvidaci tohoto uskupení. Proto se boj bude vyznačovat velkou manévrovostí, úporností, houževnatostí a rychlým přechodem od jednoho druhu bojové činnosti ke druhému. To bude klást velké požadavky na rozhodnost a iniciativu velitelů a štábů.

V některých případech (např. v obraně) může být ztíženo střídání prvosledových jednotek a vůbec manévr druhými sledy nebo zálohami. Přesto však význam manévru jak v útočné, tak i v obranné operaci narůstá a má rozhodující význam, zejména k vytváření nejvýhodnějšího uskupení vlastních vojsk, k zabezpečení rychlého postupu, k vedení rozhodných a překvapivých úderů do boku a týlu nepřítele. Zvláštní význam bude mít jednoduchý manévr, usku-tečněný rychle, skrytě a překvapivě, a též manévr palbou ke zničení nepřátelských prostředků hromadného ničení. Důležité bude udržovat nepřetržitou iniciativu.

Proto budeme nepřetržitě přeskupovat útvary, zesilovat především tanková vojska palbou dělostřelectva, tanků a jiných prostředků a po zasazení druhých sledů (záloh) ničit protistojící uskupení nepřítele, které odchází. Tím budeme pokračovat v plnění stanoveného úkolu. Zvláště musíme znemožnit (znesnadnit) nepříteli odhalit zámysl našich vojsk.

Velkou pozornost zaměříme na zabezpečení boků a týlů vojsk a nedovolíme, aby při boji v odtržení sil došlo k obklíčení. Dojde-li k němu, vytvořit veškeré podmínky k vyjítí z obklíčení.

Boj v odtržení od hlavních sil není zvláštním druhem bojové činnosti, ale přesto se vyznačuje určitou specifikou, kterou musí velitelé a štáby ve své činnosti brát v úvahu:

— I když veškerou práci budou velitelé a štáby (svazu, svazku, útvaru) organizovat na základě předchozího rozhodnutí nadřízeného velitele, bude převládat samostatné rozhodování při řešení dílčích úkolů podle konkrétní situace a podkladů, které operační situace vytvoří;

— do popředí vystoupí důkladná znalost situace (před frontou, na bocích a v týlu) a její analýza;

— zvýší se požadavek na nepřetržité spojení s nadřízeným velitelem a se sousedy, popř. s vojsky, která postupují čelně. Dnešní technika spojovacího vojska to plně umožňuje;

— většinu dělostřelectva (včetně protitankového) použijeme centralizovaně;

— vzhledem k charakteru boje a ztíženému zásobování musíme přesně stanovit normy spotřeby materiálu všeho druhu (s důrazem na střelivo a pohonné hmoty);

— bude větší požadavek na utajení míst velení, spojovacích uzlů a vůbec na utajení provozu spojovacích prostředků.

V metodice práce štábu nebude podstatných rozdílů. Důraz klademe na rychlé a včasné rozhodování, na dovedení úkolů k vykonavatelům a kontrolu realizace přijatých opatření u jednotek. Hlavní pozornost budeme klást na průzkum, ochranu proti zbraním hromadného ničení a maskování.

Průzkum povedeme nejen před postupujícími vojsky, ale i na bocích a v týlu. Průzkum vedou všechny druhy vojsk, především však prvosledová vojska.

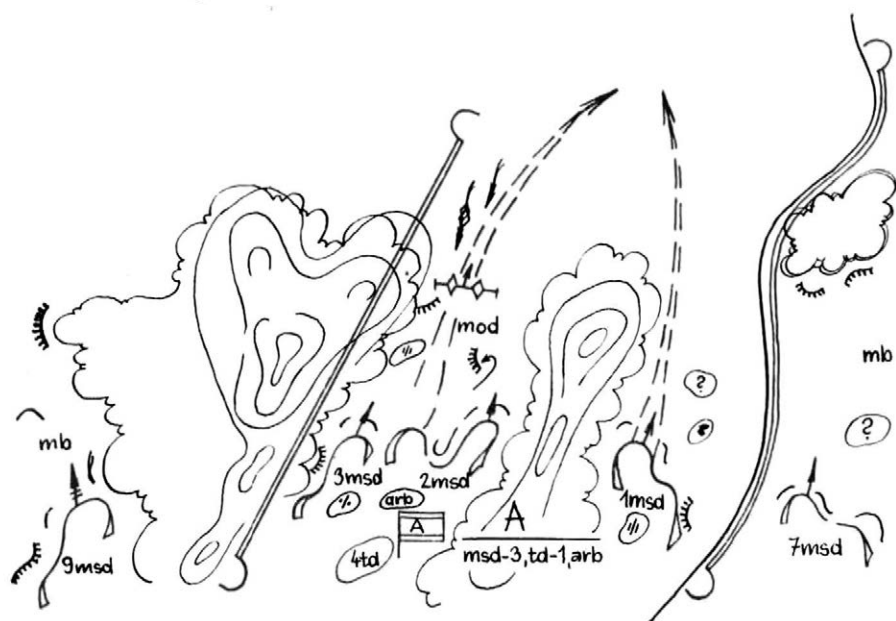
Ochranu vojsk proti zbraním hromadného ničení budeme organizovat v celém komplexu se zvláštním důrazem na nepřetržitý radiální, chemický a biologický průzkum i varování vojsk.

Týlové zabezpečení se bude diametrálně lišit a bude záviset na podmínkách boje v odtržení od hlavních sil. Jde-li o jednotku, která bude plnit úkol na základě předchozího rozhodnutí velitele (např. boj předsunutých odřadů), budeme se snažit tuto jednotku zabezpečit veškerým materiálem předem. Jde-li o situaci, která byla vytvořena v důsledku operační činnosti vojsk (např. v boji v obklíčení), je třeba zásobování řešit zvláštním opatřením — např. vzduchem.

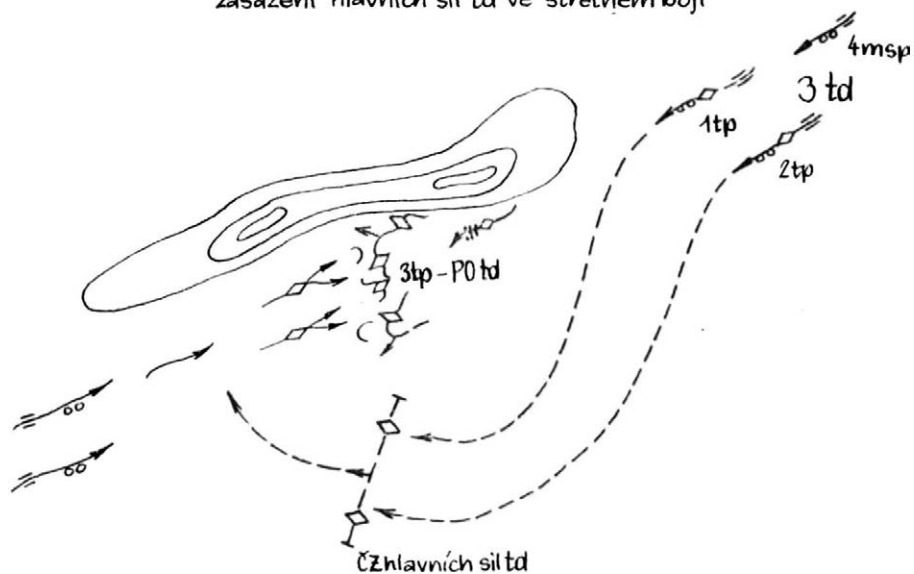
Neméně náročný úkol čeká velitele a štáby při zabezpečení spojení obklíčených jednotek s hlavními silami. Půjde především o určení součinnostních signálů a čar v terénu, které mají zabezpečit vzájemné setkání průzkumů, velitelů i prvosledových jednotek.

Na **závěr** chci zdůraznit, že boj jednotek v odtržení od hlavních sil nebude zvláštností. Naopak v řadě případů budeme využívat úspěšné činnosti např. předsunutých odřadů v útočné operaci, při přechodu vodních toků a ve střetném boji v operační hloubce za pronásledování k rozhodné porážce protistojícího nepřítele.

1. Boj 1.msd na samostatném směru

2. Boj 3.tp jako předsunutého odřadu td při zabezpečení zasazení hlavních sil td ve střetném boji

3. Boj 4.td v obklíčení

